

Л. М. Радченко
доцент кафедри політичних наук
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова,
кандидат політичних наук
(м. Київ)

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ: СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ І МЕХАНІЗМИ

В сучасній Україні існує потреба проведення глибоких реформ, оскільки в суспільстві є багато проблемних ситуацій, які потребують вирішення. Необхідно зважати на те, що впровадження певних змін потрібно дотримуватися мети: побудови партнерських відносин між публічною адміністрацією та громадянами. Саме участь громадян у прийнятті політичних рішень, а також створення умов для формування і розвитку громадянського суспільства повинно бути пріоритетним напрямом у розбудові взаємовідносин між владою і суспільством.

Публічне адміністрування – регламентована законами та іншими нормативно-правовими актами діяльність суб'єктів публічного адміністрування, спрямована на здійснення законів та інших нормативно-правових актів шляхом прийняття адміністративних рішень, надання встановлених законами адміністративних послуг [5, с. 14]. Публічне адміністрування є видом організаційно-розпорядчої діяльності, спрямованої на підготовку та впровадження державних рішень, управління персоналом, надання послуг населенню [4, с. 324-325].

Публічне адміністрування поєднує державне та публічне управління, складає сукупність інституцій та органів виконавчої влади, які реалізують рішення уряду. Публічне адміністрування є скоординованими груповими діями з питань державних справ, які пов'язані із трьома гілками влади, мають важливе значення у формуванні державної політики, є частиною політичного процесу, пов'язані із численними приватними групами та індивідами, що працюють у різних компаніях та громадах.

Головним призначенням публічного є потреба в управлінні суспільством з метою задоволення його вимог, а здійснення цього процесу відбувається відповідно до законів та принципів управління. Закони, що використовуються у публічному адмініструванні, відповідають законам соціального управління, які мають об'єктивний характер та визначають волю і свідомість громадян, а також мають постійний характер.

Серед принципів публічного адміністрування виділяють: пріоритет державної політики; система управління – інформаційна система, її діяльність безпосередньо залежить від того, яка інформація використовується управляючим суб'єктом; принцип економії ентропії характеризує умови впорядкування системи. Чим менше вимір ентропії, тим вище впорядкованість суспільної системи [5, с. 32]; верховенство права;

об'єктивність (неупередженість виконання рішень); пропорційність (масштаб адміністративних рішень і засоби здійснення повинні відповідати цілям адміністрування); не зловживання владою; службова співпраця, ефективність; субсидіарність (рішення суб'єктів публічного адміністрування повинні здійснюватися на тих рівнях, де їх виконання є найефективнішим); “єдиного вікна” (підготовка інформації за замовленням громадян передбачається на одному робочому місці).

Реалізація процесу публічного адміністрування відбувається за допомогою розроблення та втілення відповідних управлінських механізмів, що створюють умови для своєчасного та ефективного розв'язання наявних у цій сфері суперечностей. Механізми публічного адміністрування – це спеціальні засоби, що забезпечують здійснення регулюючого впливу публічних адміністрацій на соціально-економічні територіальні системи різних рівнів з метою забезпечення гідних умов життєдіяльності людей, що проживають у державі, а також громадян України, що тимчасово проживають за її межами [3]. Найбільші суперечності у системі публічного адміністрування пов'язані із тим, що на регіональному та районному рівнях його одночасно здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування, діяльність яких спрямована на реалізацію інтересів різних суб'єктів: держави та конкретних територіальних громад. Забезпечення плідної взаємодії державних органів влади та системи місцевого самоврядування є досить актуальним завданням удосконалення системи публічного адміністрування в Україні, бо на сьогодні виникає багато проблем, що пов'язані із перетинанням їхніх функціональних зон на місцевому рівні управління державою, а також складністю взаємоузгодження інтересів, які вони представляють. Для забезпечення цієї взаємодії потрібна ціла низка механізмів, що повинна забезпечити співпрацю, наприклад, районних державних адміністрацій та сільських (селищних) рад, обласних державних адміністрацій та міських рад обласних центрів, центральних органів влади та обласних рад тощо. Ці механізми мають бути досить гнучкими, враховувати можливість виникнення великого спектру проблемних ситуацій, які вони мають врегульовувати, щоб не виникало необхідності постійно змінювати їх залежно від ступеня розвитку суперечностей між різними органами державного управління та місцевого самоврядування.

Відповідно до особливостей побудови механізми публічного адміністрування поділяються на: цільові (спрямовані на досягнення певної мети); механізми функціонування системи публічного адміністрування на різних етапах суспільного розвитку країни; механізми здійснення процесу публічного адміністрування різними владними органами та окремими посадовими особами.

Чинний механізм функціонування системи публічного адміністрування являє собою структуру системи публічного адміністрування, яка відповідає діючому законодавству, наявних зв'язків між її підсистемами та усіма органами, що входять до їх складу. На сьогодні система публічного адміністрування в Україні складається з органів державної влади (Президент, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів

України, центральні органи виконавчої влади, їх територіальні представництва, місцеві державні адміністрації, органи юстиції України) та органів місцевого самоврядування (обласні, районні, міські, районні в містах (у разі їх створення), сільські та селищні ради), що знаходяться у безперервній взаємодії, виконуючі покладені на них функції [2, с. 98].

Механізми здійснення процесу публічного адміністрування являють собою чітко вибудовані послідовності дій, реалізація яких забезпечує здійснення публічного адміністрування відповідними органами або їх посадовими особами шляхом поступових перетворень у стані об'єктів публічного адміністрування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Бакуменко В. Д.* Державно-управлінські рішення : навчальний посібник / В. Д. Бакуменко. – К. : ВПЦ АМУ, 2011. – 444 с.
2. *Дзюндзюк В. Б., Мельтюхова Н. М.* та ін. Публічне адміністрування в Україні : навч. посібник / [за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В. В. Корженка, к.е.н., доц. Н. М. Мельтюхової. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ “Магістр”, 2011. – 306 с.
3. *Корнієнко В. О.* Інститути громадянського суспільства та української держави: правові витоки / В. О. Корнієнко. – Режим доступу : <http://www.apdp.in.ua/v29/42.pdf>.
4. Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори) / І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов [та ін.] ; за заг. ред. Н. М. Хоми. – Львів : “Новий Світ – 2000”, 2015. – 492 с.
5. *Оболенський О. Ю.* Публічне управління : наукова розробка : опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни / О. Ю. Оболенський, С. О. Борисевич, С. М. Коник. – К. : НАДУ, 2011. – 56 с.
6. *Приходченко Л. Л.* Забезпечення ефективності державного управління: теоретико-методологічні засади [Текст] : монографія / Л. Л. Приходченко ; Національна академія держ. управління при Президентові України, Одеський регіональний ін-т держ. управління. – О. : [Оптimum], 2009. – 299 с.

В. О. Смірнова
докторант Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України,
кандидат педагогічних наук, доцент
(м. Київ)

ПРОЯВИ СВАВОЛІ В УМОВАХ ПОЛІТИЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Одним з найбільш показових прикладів вияву ексцесів політичної модернізації є поширення практик сваволі з боку представників правлячої верстви (політичної еліти) як запоруки здійснення системних перетворень в країні за умов відсутності або браку досвіду демократичного державотворення. Якщо в умовах розвитку західної цивілізації політична модернізація здійснювалася органічно, еволюційним шляхом, то для не-західної частини світу спроби реалізації проектів політичної модернізації,